

02 listopada 2021

Szczepionka przeciw COVID-19

W historii rozwoju medycyny szczepienia ochronne są jednym z największych osiągnięć, odkryciem, które uratowało życie milionom ludzi. Przyczyniło się do eradykacji śmiertelnych i inwalidyzujących chorób [prof. A.M. Fał].

Szczepionka przeciw COVID-19 jest dobrowolna, ale profesjonaliści medyczni, naukowcy, politycy, media gorąco zachęcają do tego, żeby stała się prawdziwym przełomem dla zdrowia publicznego i zdrowia indywidualnego wszystkich ludzi oraz przełomem w życiu gospodarczym. Im szybciej zwalczymy wirusa, tym szybciej będziemy mogli powrócić do normalności.

Dezinformacja, panujący strach, i krążące mity są szeroko obecne w dyskusji na temat szczepionek przeciw COVID-19 oraz zastosowanych technologii przy ich produkcji. Środowisko naukowe jest świadome tego, że tylko przełamanie obaw społecznych i działania oparte na merytorycznej i sprawdzonej wiedzy mogą pomóc w zmianie postaw względem szczepień i tym samym przyczynić się do zatrzymania pandemii. Przedstawiciele środowiska naukowego w Polsce zjednoczyli się w ramach inicjatywy prof. Andrzeja M. Fała „Nauka przeciw pandemii” i przygotowali białą księgę pod tytułem „Szczepienia przeciw COVID-19. Innowacyjne technologie i efektywność” będącą kompendium wiedzy o szczepieniach, technologii i ich zasadności w walce z pandemią.

Jak działa szczepionka przeciw COVID-19?

Wyzwała w organizmie człowieka naturalną produkcję przeciwciał. Stymuluje także nasze komórki odpornościowe, tak aby chroniły nas przed zakażeniem COVID-19. Jedna dawka szczepionki zawiera 30 mikrogramów szczepionki mRNA przeciw COVID-19 (zawartych w nanocząstkach lipidowych) oraz substancje pomocnicze. Jedna fiolka (0,45 ml) zawiera 5 dawek szczepionki - po jej otwarciu w bardzo krótkim czasie musi zostać zaszczepionych 5 osób. Preparat jest wskazany do czynnego uodparniania osób w wieku od 16 lat. Szczepionka podawana jest w dwóch zastrzykach, które dzieli okres co najmniej 21 dni. Podaje się ją domięśniowo po rozcieńczeniu, w mięsień naramienny. Pełna ochrona pojawia się po 7 dniach od podania ostatniej dawki szczepionki.

Przeciwwskazania: nadwrażliwość na substancję czynną lub na którąkolwiek substancję pomocniczą. W czasie badań zgłaszano przypadki zdarzeń anafilaktycznych, dlatego zaleca się ścisłą obserwację pacjenta przez co najmniej 15 minut po szczepieniu. Nie należy podawać drugiej dawki osobom, u których pojawiła się reakcja anafilaktyczna po pierwszej dawce. Nie jest znany okres utrzymywania się ochrony zapewnianej przez szczepionkę, ponieważ jest to nadal ustalane w badaniach klinicznych. Szczepionka Comirnaty (tak jak inne szczepionki) może nie chronić

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

wszystkich osób, które ją otrzymały. Szczepionka może nie zapewnić pełnej ochrony przed upływem co najmniej 7 dni od otrzymania drugiej dawki szczepionki.

Mity o szczepionkach przeciw COVID-19

Szczepionki przeciwko koronawirusowi zawierają chipy

To najczęściej powtarzany fake news dotyczący szczepionek przeciwko COVID-19. Antyszczepionkowcy uważają, że będą one zawierać mikrochipy, które będą masowo wszczepiane ludziom. To oczywiście nieprawda. Ten fake news powstał prawdopodobnie w związku z tym, że propagatorem szczepień i największym ich fundatorem na świecie jest Bill Gates, twórca firmy Microsoft. Gates wraz z żoną Melindą założył fundację finansującą szczepienia, głównie w krajach rozwijających, a także wspierającą badania nad nowymi szczepionkami, np. przeciwko wirusowi HIV (której wciąż nie udaje się uzyskać).

Szczepionki przeciwko koronawirusowi zmieniają DNA

Niektórzy wierzą również w to, że szczepionka przeciwko COVID-19 zawierająca mRNA (kwas rybonukleinowy), może u zaszczepionych osób zmieniać DNA. Żaden ekspert tego nie potwierdza. Takie twierdzenia wynikają z niezrozumienia tego, jak działają szczepionki zawierające RNA. RNA to kwas nukleinowy, najczęściej jednoniciowy, który może ewentualnie zawierać jedynie krótkie odcinki dwuniciowe, podobnie jak DNA. mRNA to jedna z jego odmian zawierająca informację o strukturze określonego białka. Koronawirus SARS-CoV-2 zawiera RNA, stąd niektóre szczepionki, zawierają jedynie fragment mRNA. Koduje on białko znajdujące się na powierzchni tego patogenu. Pod wpływem tego odcinka RNA – podanego w szczepionce – organizm wytwarza odpowiadające mu białko wirusa. Z kolei układ immunologiczny uczy się je rozpoznawać (jako obce) i wytwarza skierowane przeciwko niemu przeciwciała. Gdy nasz organizm zetknie się już z koronawirusem, rozpoznaje je natychmiast i szybciej potrafi zareagować, chroniąc nas przed jego namnożeniem się i poważnym zakażeniem oraz chorobą. Wstrzyknięcie RNA do naszego organizmu w żaden sposób nie wpływa na DNA znajdujące się w ludzkiej komórce. Pierwsze szczepionki bazują na technologii mRNA. Zawierają tak zwany matrycowy kwas rybonukleinowy (mRNA) kodujący białko z otoczki osłonowej koronawirusa SARS-CoV-2. Sam mRNA znajduje się w osłonie lipidowej, wnika do komórki i uruchamia w rybosomach produkcję białka, które z kolei wywołuje reakcję odpornościową układu immunologicznego zaszczepionej osoby. Szczepionka mRNA jest bezpieczna - nie ma możliwości modyfikowania DNA pacjenta przez materiał genetyczny wirusa zawarty w szczepionce, dostarczany jest przepis na tylko jedno białko wirusa (spośród kilkudziesięciu białek wirusowych oraz materiału genetycznego wirusa niezbędnych dla jego istnienia), dzięki czemu nie ma możliwości zaistnienia infekcji, mRNA jest naturalnym składnikiem naszych komórek, mRNA trwa w komórkach krótko (godziny), po czym ulega degradacji do nieszkodliwych, naturalnych składników, bardzo niewielka

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnich w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

dawka szczepionki wystarczy do wywołania efektu terapeutycznego, np. w szczepionce Pfizer/BioNTech.

Szczepionki przeciwko koronawirusowi mRNA nigdy nie były testowane i sprawdzane

Nie jest też prawdą, że szczepionki mRNA nigdy wcześniej nie były testowane i sprawdzane. Tego typu preparatów jeszcze u ludzi nie zastosowano w masowych szczepieniach, ale w ostatnich latach były one szeroko testowane. Szczepionka na COVID-19 powstała szybko, gdyż naukowcy skorzystali z gotowej technologii, opracowywanej dla innych koronawirusów. Według WHO szczepionki przeszły konieczny etap badań klinicznych. Już 21 grudnia 2020r. Europejska Agencja Leków zdecydowała o autoryzacji szczepionki o nazwie Comirnaty wyprodukowanej przez koncern Pfizer i firmę niemiecką BioNTech. Komisja Europejska wydała pozwolenie na dopuszczenie do obrotu szczepionki we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. I tak pierwsza partia dotarła do Polski nad ranem 26 grudnia, a pierwsze szczepienia odbyły się w niedzielę rano 27 grudnia.

Szczepionki przeciwko koronawirusowi wywołały działania niepożądane u 75% osób

Kłamliwe są twierdzenia, że szczepionka przeciwko koronawirusowi aż u 75% osób, u których ją zastosowano, wywołała działania niepożądane. Nie wiadomo w ogóle skąd taka liczba. Nie ma jak dotąd żadnych doniesień, że badany na ludziach preparat spowodował jakiegokolwiek poważne skutki uboczne. Oczywiście zdarza się, że nawet stosowane od dawna i sprawdzone szczepionki powodują skutki uboczne. Zwykle są one niegroźne i szybko przemijające. Można oczekiwać, że podobnie będzie w przypadku nowych szczepionek przeciwko COVID-19. Te preparaty, podobnie jak inne szczepionki, mogą wywoływać krótkotrwałe skutki uboczne, takie jak ból w miejscu ukłucia, gorączka, bóle mięśni i głowy oraz zmęczenie. Są to te same dolegliwości, jakie odczuwa część osób po zaszczepieniu przeciwko grypie. Najczęściej mają one jedynie łagodny charakter i przemijające po kilku dniach. Łagodzi je zażycie paracetamolu lub ibuprofenu.

W etapie zero zostaną zaszczepieni pracownicy ochrony zdrowia, **w etapie pierwszym** mieszkańcy DPS i pacjenci ZOL, osoby powyżej 60 r.ż., służby mundurowe (policja, wojsko, straż graniczna, straż miejska), nauczyciele. **Drugi etap** obejmie osoby w wieku poniżej 60. roku życia z chorobami przewlekłymi zwiększającymi ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19, albo w trakcie diagnostyki i leczenia, wymagającego wielokrotnego lub ciągłego kontaktu z placówkami ochrony zdrowia. Do tej grupy kwalifikują się także osoby bezpośrednio zapewniające funkcjonowanie podstawowej działalności państwa i narażone są na zakażenie ze względu na częste kontakty społeczne. Pacjenci, u których występują choroby współistniejące mogą zgłosić się do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej z prośbą o wystawienie e-skierowania niezależnie od grupy wiekowej, w jakiej się znajdują. Optymalny czas szczepienia w przypadku pacjentów onkologicznych należy skonsultować z lekarzem kwalifikującym do szczepienia. W przypadku osób po operacji, jeżeli nie występują objawy

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

choroby z gorączką, można się zaszczepić. Decyzję jednak podejmuje osoba kwalifikująca do szczepienia, na podstawie wywiadu i badania. **Etap trzeci** szczepień obejmuje pozostałe grupy. Będą w nim przedsiębiorcy i pracownicy sektorów zamkniętych na mocy rozporządzeń ws. ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Planowane jest także powszechne szczepienia pozostałej części populacji dorosłej, w tym osób powyżej 18. roku życia, które nie mają żadnych schorzeń zwiększających ryzyko ciężkiego przebiegu i zgonu z powodu COVID-19 i nie należą do żadnej z powyższych grup. W ramach trzeciego etapu szczepieni będą również obcokrajowcy (osoby posiadające prawo do stałego lub czasowego pobytu) ze względu na wykonywaną w Polsce pracę w grupach wskazanych w etapach 0-III. **Lista chorób współistniejących** obejmuje: przewlekłe choroby nerek, deficyty neurologiczne (np. demencja), choroby płuc, choroby nowotworowe, cukrzycę, POChP, choroby naczyń mózgowych, nadciśnienie tętnicze, niedobory odporności, choroby układu sercowo-naczyniowego, przewlekłe choroby wątroby, otyłość, choroby związane z uzależnieniem od nikotyny, astmę oskrzelową, talasemię, mukowiscydozę, anemię sierpowatą. Szczepionka jest bezpłatna i dostępna w punktach realizujących szczepienia w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19: w przychodniach Państwowej Opieki Zdrowotnej, stacjonarnych placówkach medycznych, u lekarzy samodzielnie prowadzących praktykę, w mobilnych zespołach szczepiących, w szpitalach, w centrach szczepiennych szpitali rezerwowych oraz w przypadku osób obłożnie chorych - w domach. Proces powszechnych szczepień Polaków rozpocznie się w pierwszym kwartale 2021 roku. Dokładne daty dla poszczególnych grup wiekowych będą jeszcze podane przez resort zdrowia. Każdy dostanie **e-zaproszenie na szczepienie**, które będzie ważne przez 60 dni. Zaproszenia będą generowane automatycznie w systemie P1 w transzach zgodnych z kolejnością szczepień (dla określonych grup wiekowych, zawodowych, itd.). Ponadto lekarze będą mogli wystawić dla pacjenta indywidualne e-skierowania (np. dla osoby nieposiadającej numeru PESEL czy dla osoby, która nie mogła poddać się szczepieniu w okresie ważności pierwszego e-skierowania). Proces umówienia na szczepienie będzie oparty o centralny system e-rejestracji, integrujący indywidualne grafiki przyjęć poszczególnych punktów szczepień. W celu umówienia wizyty, pacjent będzie mógł skorzystać ze specjalnej Infolinii, umówić się elektronicznie poprzez swoje Internetowe Konto Pacjenta (dostępne na pacjent.gov.pl), za pośrednictwem placówki, w której wystawiono mu e-skierowanie lub bezpośrednio w punkcie szczepień. **Skierowanie na szczepienie** może wystawić każdy lekarz z dostępem do aplikacji webowej gabinet.gov.pl, niezależnie od faktu posiadania umowy z NFZ. Umówienie się na szczepienie nie będzie wymagało posiadania numeru e-skierowania, ponieważ wystarczające będzie podanie swoich danych osobowych (system e-Rejestracji będzie zintegrowany z systemem P1, co umożliwi automatyczną weryfikację ważności e-skierowania). Po dokonaniu rezerwacji wizyty, pacjent otrzyma SMS z informacją o wybranym miejscu i terminie szczepienia. Będzie on od razu umawiany na dwie wizyty i także przed drugą dawką szczepionki będzie powiadamiany SMS-em. Po zgłoszeniu do punktu szczepień, lekarz dokona kwalifikacji i stwierdzi po badaniu, czy nie ma przeciwwskazań do szczepienia, a pacjent będzie musiał wypełnić specjalną ankietę z informacjami

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

potrzebnymi do kwalifikacji do szczepień. Nie ma szczególnych zaleceń dotyczących przygotowania do szczepień. W związku z tym, można zaszczepić się w ciągu całego dnia, niezależnie od posiłków, ale najlepiej, gdy jesteśmy wypoczęci. Także po szczepieniu nie ma zalecenia, aby unikać określonych czynności, np. aktywności fizycznej. Decyzję podejmuje osoba, która została zaszczepiona, kierując się swoim samopoczuciem, stanem zdrowia. Informacja o przebytych szczepieniach będzie wprowadzana do e-Kart Szczepień w systemie P1. Pacjent otrzyma też zaświadczenie o szczepieniu umożliwiające korzystanie z ułatwień. Zaświadczenia będą wydawane po zaszczepieniu pełnym cyklem szczepienia, tj. w przypadku, gdy będzie ono dwudawkowe - po zaszczepieniu drugą dawką szczepionki. Przyjęcie szczepionki będzie także potwierdzone przez specjalny system, który umożliwi weryfikację zaszczepienia (m.in. kod QR, który pozwoli szybko potwierdzić odbyte szczepienie).

Szczegółowe i aktualne informacje na temat szczepień można uzyskać, dzwoniąc na **bezpłatną infolinię Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19** dostępną pod numerem tel. 989. Na pytania dotyczące zarówno organizacji szczepień, jak i kwestii związanych z samym podaniem szczepionek odpowiada 500 konsultantów przez całą dobę - 7 dni w tygodniu. Informacje są udzielane w czterech językach: polskim, angielskim, rosyjskim i ukraińskim. **Na szczepienie po 15 stycznia będzie można zapisywać się przez infolinię.** Połączenie z infolinią Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 jest bezpłatne. Numer dla osób dzwoniących z zagranicy oraz dla abonentów operatorów nieobsługujących numerów specjalnych: (22) 62 62 989. Dla zainteresowanych, w dni robocze od godziny 8.00 do 16.00 na stronie gov.pl/szczepimysie będzie dostępny również wideoczat. Pytania można również przesłać na adres: szczepionki@nfz.gov.pl.

Więcej:

<https://zdrowie.radiozet.pl/Medycyna/Wiadomosci/Mity-dotyczace-szczepionek-przeciwko-COVID-19.-Obalamy-jeprzeciwko-COVID-19.-Obalamy-je>

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit